

OPPONENCIA

LUPA RÉV
POTTYONDY BENCE DIPLOMA MUNKÁJA
KONZULENS: VERES GÁBOR DLA
PTE PMMIK MSC TERVEZŐ SZAK 2012. JANUÁR

A Lupa sziget említése jó érzetet ébreszt laikusban és szakmabeliben egyaránt. A helyszín káprázatos természeti szépséget tálal a laikus szemlélő elé, és a modern építészetet kedvelők számára jól ismert kultikus hely ez. A sziget a Szentendrei sziget és a "budai" oldal között fekszik a Duna keskenyebbik ágán. Csak hajóval érhető el. Az átközelkedő komp szárazföldi kikötője a diplomaterv témája.

A tervezési helyszín a szigettel szemben, Budakalással egy magasságban található a meglévő kikötő helyén. A tervező nagyon egyszerű módszert választott munkája indításaként. Kiment a helyszínre, nem egyszer, többször is, és a huzamosan ott töltött idő alatt figyelt. Megfigyelte a helyszínt, a kikötő működését, az odaérkező emberek viselkedését, az ott lévő funkciók minőségét, hogy milyen mértékben szolgálják az ott megfordulókat. Számba vette a megközelítési lehetőségeket, a helyszínt feltáró utak forgalmát és kategóriáját. Elgondolkodott a kikötő tartalmán, mit is takar ez a szó. És azon is, hogy mi az épület és a víz, az épület és a szárazföld viszonya, a megérkezés és az eltávozás látványán a partról és a hajóról való nézőpontból. Utána nézett hazai és külföldi előképeknek, vizsgálódva, ki és miért tervezett olyan épületet az adott helyszínre.

Az írásbeli vélemény e pontján csak azt tudom mondani a leendő kollégának, hogy diplomáját kézbe véve se tegyen másként, ha el kezd dolgozni egy témán. Minden esetben így indítsa a tervezési munkát.

A helyszín

A jó indítás, az alapos analízis azonban semmit sem ér, ha a levont következtetések nem megfelelőek. Lapozzunk hát tovább a tervben. A jó arányú, kissé nyújtott ház a part legmagasabb pontján támaszkodik a szárazföldre. Ez a magassági pont a legmagasabb árvíz szint felett fél méterrel határozza meg az épület használati szintjét. Ez nagy biztonsággal kivonja az épületet az árvíz káros következményei alól, és ez az állítás még akkor is igaz, ha tudjuk, hogy minden árvíznél jöhet még egy magasabb vízállású is. A megérkezésnél vagy egy tucat parkoló állást biztosít az épület előtt és az előírások szerint kerékpár tárolót is kialakít. Bár azt kétlem, hogy bárki itt hagyná biciklijét, ha átmegy a túlsó partra, de mindenre fel kell készülni és a tervező ennek megfelelően jár el. A gyalog érkezők egy csapáson haladhatnak a fogadó épületig illetve tovább az aktuális vízszintet követő stégig. A beközelkedő vonalvezetése egyértelmű, a személyzet egy kis teresedésről érheti el a fogadó épületet és szállásul szolgáló épületrészt. A víz oldalán a parttal párhuzamos, mozgó stég fogadja a víz felől érkezőket. Még arra is jutott figyelem, hogy az ártéren álló fa a két épület között szerves szerepet kapjon a kompozícióban. A tervező nagyvonalúan oldotta meg az épület helyszínre ültetését.

Funkcionális felépítés

Az épület funkcionális felépítése egyszerű, ennek az egyszerűségnek megfelelően a tervezett felépítés képletszerű. Az épület egy kisebb szállást adó épületből és egy nagyobb fogadó épületből áll. A szállás épület a kompozíció legintimebb részén kap helyet, de adott esetben gyorsan érhető el a fogadó épületből. Ez az alapja a gazdaságos, kis személyzetű üzemeltetésnek. Egy pár, sőt akár egy fő is tudja biztosítani az ideérkezők kiszolgálását, minden különösebb gond nélkül. A szállás belső kialakítása tiszta rendszerű, jól áttekinthető, nagyvonalú és mindent tud, amit egy ilyen rendeltetésű épületnek tudnia kell. A fogadó épület belső kialakításáról is hasonlókat lehet elmondani. A fogadó pult sarokra szerkesztett, a mögötte álló mindent figyelemmel követhet különösebb erőfeszítés nélkül. A belső várakozó tér szerves folytatása a vízre tájolt külső terasz. A mellékhelyiségek úgy helyezkednek el, hogy bárki könnyen elérheti azokat, akár a belső élet zavarása nélkül is. A külső terasz és a mozgó stég közötti szükséges szabad sáv merőlegesen befordulva folytatódik az épület mellett is. Ezt a gesztust a képletszerűség tisztaságának igénye szülte, ezzel leszűkítve a belső térbe való bejutást egy 2 méter széles hídra. Az áttörésben kialakuló látvány sem mindig bemutatásra alkalmas minőségű, a folyásirányra merőleges falon megakadó hordalék miatt. És talán a kültéri várakozás is kaphatott volna egy többméteres leülő felületet ennek az áttörésnek a helyén. De mindent egybevetve az épület így is nagyon jól működik és a vonalak futása, a kompozíciós elemek képlet tisztaságú egymásra találása nagyobb tapasztalattal bíró építészeket is elcsábítaná.

Tömegformálás, anyaghasználat

Az épület formálása megejtően tiszta. Előképek tekinthetnének a szigeten található, modernben fogant nyaralókat vagy éppen a modern szerkesztésnek legújabb kori, ún. minimalista elvek alapján formált mutánsait. De teljesen mindegy mi az, ami előképként szolgált a végeredmény önmagáért beszél. A koncepcióban megfogalmazott jelszerűség testet öltött. A partra merőleges falak futnak ki a vízre, és különböző hosszúságuk mindig köthető valamilyen funkcióból fakadó igényhez. Így a két elemi geometriájú épület kubus a legnagyobb természetességgel illeszkedik a vonalak rendjébe. A tömegeket határoló síkok belső osztása feszes arányokra épül, nyugodt tömör felületek és jó arányú nyílások határozzák meg a karaktert. A tervező kerüli a fal-lyuk architektúra minden elemét és ez alapvetően helyes döntés. Ez a nagyvonalúság alapja, melynek eredményeként csak a falfelületekhez méltó nyílások jelennek meg a határoló falakon, minden irányból nézve. Ennek így is kell lennie, ha már erre az útra lépett a tervező. Ugyan akkor nem szabad figyelmen kívül hagyni az ennek következményeként a tetősík felett vagy esetleg a homlokzaton megjelenő szellőző kivezetéseket. Ezeket az elkerülhetetlen elemeket kézben kell tartani a gondos formálónak, különben kellemetlen meglepetések érhetik a végső képben.

Az épület kevés anyagból építkezik és azok is harmóniában vannak egymással. A natúr beton, a fa, a horganyzott acél és a nyílásokban megjelenő üveg rendjét üdítően színesítik a festett beton „betétek”, a két beépített rész kiemeléséért. Kétségtelen, hogy a fa intenzívebb használat esetén kiszoríthatna volna mind a horganyzott acél szerkezetet és még a színes betont is, ezzel mindösszesen három anyagra redukálva a felületek megjelenítését. Azonban ez már tervezői habitus kérdése. A számomra „*az alkalmazott anyagok mennyisége fordított arányban áll az épület minőségével*” igazsága nem

alapigazság. Lehet másképp is dönteni. És az épületkülső anyagban testet öltő megjelenése nemcsak hogy nagyon igényes, de jól fejezi ki a kiindulásnál meghatározott építészeti koncepciót. A belső tér felöltöztetésére is jutott az energiából. A külső tér elemei befordulnak a belső térbe is, ezzel erősítve az egységesség érzetét. Ezért érthetetlen a fogyasztó térben alkalmazott linóleum burkolat, amely vélhetőleg tartósságban sem veszi fel a versenyt a fával, de a belsőbe befutó faburkolat nagyvonalúságával semmiképpen. Ezt kellett volna alkalmazni mindkét épület padlóburkolata esetében.

A terv grafikai megjelenítése mintaszerű. A mellett, hogy lapok önmagukban is esztétikus látványt nyújtanak, ez az ábrázolás egyetlen részletében sem válik öncélúvá. Minden ponton arra törekszik, hogy a megfogalmazott építészeti gondolatot alátámassza a szakértő szemlélő számára, és könnyen érthetővé tegye a laikus érdeklődőnek is.

Összegezve azt lehet mondani, hogy a bemutatott diplomaterv minden vizsgálati szempontból kiállja a kritikai elemzést, érett, színvonalas munka. A tervező kiváló tervet tett le az asztalra a bírálóban megemlített néhány megjegyzés mellett is. A megejtően szép természeti közeghez és a nagy elődök közelben fekvő épületeihez méltó megoldást mutatott be a tanulmányait lezáró munkájában. Számomra nem kétséges a terv minősítése, és jó szívvel ajánlom elfogadásra a tisztelt Bizottság figyelmébe Pottyondy Bence diplomamunkáját.

Budapest, 2012. január 23.

Skardelli György
építész